

13. Drøftelse af evaluering af vintertjenesten (2010-37530)

Teknik- og Miljøudvalget skal drøfte evalueringen af Vintertjenestens håndtering af vintersæsonen 2009/10.

INDSTILLING OG Beslutning

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller,

1. at Teknik- og Miljøudvalget drøfter evalueringen af Vintertjenesten

Problemstilling

Vintersæsonen 2009/10 var præget af store mængder sne og lange frostperioder (jf. bilag 1), hvilket medførte stort opmærksomhed omkring Vintertjenestens arbejde fra borgere, trafikanter og presse.

Teknik- og Miljøudvalget har på den baggrund ønsket en mulighed for at drøfte Vintertjenesten og de erfaringer, der er gjort i løbet af vinteren.

Løsning

Teknik- og Miljøforvaltningen har evalueret Vintertjenestens håndtering af vintersæsonen 2009/10. Evalueringen er baseret på en kvalitetsvurdering af den praktiske indsats på veje og stier i relation til de fastlagte servicemål, en vurdering af vintertjenestens håndtering af perioden med mangel på salt samt en gennemgang af behandlingen af kommunikation mellem byens trafikanter, pressen og forvaltningen. Evalueringen rapporteres nedenfor:

Særlige udfordringer vinteren 2009/10

Vinteren 2009/10 var særlig hård i forhold til de sidste 10 års vintre. Det betød, at sneen ikke løbende blev fjernet ved naturens hjælp. I forhold til en gennemsnitsvinter var der 2-3 gange flere udkald end normalt til saltning og snerydning af kommunens veje og stier (se bilag 1). De store snemængder medførte, at Vintertjenesten måtte indsætte sneslynger til at fjerne snevolde langs udvalgte cykelstistrækninger. Snelyngerne puster sneen op på en lastvogn, så det kan køres væk, og der dermed skabes plads til nye snevolde ved fortsat snefald.

Vintertjenestens servicemål

Vintertjenesten prioriteres efter ”Retningslinjer for udførelse af vintertjeneste i Københavns Kommune”, godkendt af Borgerrepræsentationen den 4. oktober 2001 (BR 391/01). Retningslinjen opdeler vejnettet i København i tre vej kategorier, A, B og C, med hver deres tilknyttede servicemål. **Vejklasse A** er indfaldsveje og større trafikveje, som fx H. C. Andersens Boulevard og Jagtvej, alle vejes cykelstier, samt udsatte gangarealer. Disse tilstræbes holdt farbare hele døgnet og på alle ugens dage. **Vejklasse B** er trafikveje som fx Blegdamsvej og Vesterbrogade samt gangarealer. Disse tilstræbes holdt farbare uden væsentlige gener hele døgnet og på alle ugens dage. **Vejklasse C** er boligveje, disse glatførebekæmpes og sneryddes i dagtimerne mandag-fredag og først efter, at A- og B-vejene er bragt i orden.

Generelt har vintertjenesten opfyldt de gældende servicemål. Saltmanglen i perioden fra midten af

januar til begyndelsen af marts resulterede imidlertid i, at Vintertjenesten besluttede at prioritere indsatsen på A-kørebaner og byens cykelstier, samt generelt reducere forbruget af vejsalt (doseringen). Force majeure prioriteringen af indsatsen medførte, at servicemålene på det øvrige vejnet og på de gangarealer, som vintertjenesten har ansvaret for, i perioder ikke blev opfyldt.

I bilag 2 ses en oversigt over Vintertjenestens ressourcer og opgavevaretagelse.

Henvendelser fra borgere og presse

De store snemængder i vinteren 2009/10 har betydet stor fokus fra borgere, trafikanter samt pressen, ikke mindst i forbindelse med grundejernes generelt mangelfulde snerydning på de private fællesveje, samt den opståede mangel på vejsalt. Vintertjenesten har besvaret 29 henvendelser fra den skrevne presse, deltaget i 14 radiointerview (DRP4 og Radioavisen) og medvirket i 4 indslag i TV2 Lorry og DR TV-Avisen. Langt de fleste pressehenvendelser har haft en positiv vinkling på Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen og Vintertjenesten, og det er forvaltningens vurdering, at pressens dækning generelt har bidraget til en positiv forståelse af Vintertjenestens udfordringer. Vintertjenesten vil fremadrettet yderligere styrke den proaktive indsats i relation til kommunikation og mediehandling.

Teknik- og Miljøforvaltningen har i vintersæsonen modtaget omkring 700 henvendelser fra byens borgere og trafikanter. 50 % har omhandlet mangelfuld snerydning på de private fællesveje. 40 % har handlet om sne som var til gene eller besvær, herunder sne og is på handicap-parkeringspladser, snevolde langs fortove og cykelstier, som gør det besværligt at krydse vejen, snebunker, som er til gene for trafikafviklingen, sne på cykelstier og gangarealer efter at snefald er ophørt, og indsnævring af cykelstibredde i forbindelse med snevolde. Endelig har 10 % klaget over svigt i forbindelse med rydning eller saltning.

Vintertjenesten har i de sidste tre år informeret grundejerne om deres forpligtigelser via pjecer, plakatkampaner og information på kommunens hjemmeside. Før vintersæsonen 2009/10 blev der endvidere udsendt et brev til samtlige grundejerforeninger i Københavns Kommune med oplysning om pligter, ligesom der har været indslag i TV2 Lorry. Vintertjenesten har ikke haft ressourcer til at følge op på alle vinterens henvendelser om manglende snerydning på de private fællesveje. Derfor blev der foretaget en prioritering, så grundejerne kun blev kontaktet i de tilfælde, hvor den manglende snerydning udgjorde overhængende risiko for faldulykker.

I forbindelse med henvendelser omkring sne og is på handicap-parkeringspladser har Vintertjenesten som en service sikret, at der i forbindelse med konkrete henvendelser er blevet sneryddet og saltet på disse.

Snevolde og snebunker

En af vintertjenestens største udfordringer i forbindelse med større snefald er at finde steder at lægge den sammenføjede sne. En løsning på problemet ville være bortkørsel af sneen, men dette er så omkostningsfuldt, at det ikke er realistisk.

Efter større snefald indsættes 164 traktorer til snerydning på kørebaner, cykelstier og på de gangarealer, som Teknik- og Miljøforvaltningen har ansvaret for. Ved løsning af så stor en opgave er det svært at undgå, at snebunker placeres uhensigtsmæssigt, eller at der er områder, hvor snerydningen ikke bliver udført som forventet. Når Vintertjenesten er blevet gjort opmærksom på fejl eller mangler i opgaveløsningen, er disse blevet udbedret hurtigst muligt. For at minimere risikoen for fejl og mangler, gennemfører Vintertjenesten hvert år et opstartsmøde med samtlige chauffører, for

at informere om ruterne, og om hvordan opgaverne skal løses. Vintertjenesten registrerer alle fejl og mangler i opgaveløsningen. Ved sammenholdning af omfanget af fejl og mangler i den vintersæsonen 2009/10 med tidligere sæsoner, er det vintertjenestens vurdering, at antallet af fejl og mangler i vinteren 2009/10 har været lavt i forhold til det hårde vintervejr.

Sne på cykelstier

Det tager 6-8 timer at snerydde og salte byens cykelstier efter snefald. Som cyklist vil man derfor i perioder opleve, at cykelstierne er dækket af sne. Ved vedvarende snefald, vil cyklisternes oplevelse af manglende snerydning blive yderligere forstærket.

Vintertjenesten har et beredskab på 22 mindre traktorer med skrabeblad eller fejekost, som snerydder cykelstierne i et spor med en bredde på ca. 1,4 m. Ved mindre snefald kan sporet gøres bredere ved to gennemkørsler. Dette er ikke muligt ved større snefald, dels fordi materiellet ikke har motorkraft til at flytte større snemængder, dels fordi der skal være plads til den sammenfejede sne i volde. Den begrænsede cykelstibredde vil uundgåeligt indsnævre farbarheden, så der i myldretiden kan opstå kødannelser, især bag ved ladcykler.

Vintertjenesten opfyldte i sæsonen 2009/10 det gældende servicemål for byens cykelstier. På baggrund af Teknik- og Miljøforvaltningens generelle ønsker om at gøre København til verdens bedste cykelby kan det overvejes, om vintertjenestens serviceniveau på cykelstierne skal løftes yderligere. Effekten af at løfte serviceniveauet vil især blive synligt ved snefald, i kraft af en hurtigere gennemførelse af snerydningen på cykelstinettet.

Da cykelstinettet selv på korte strækninger veksler mellem små og store bredder, vil en differentieret opgaveløsning med hhv. små og mellemstore traktorer medføre store logistiske udfordringer og krav til forøgelse af ressourcerne. En forkortelse af gennemkørseltiderne til eksempelvis 3 - 4 timer vil indebære en fordobling af beredskabet, og i en normal gennemsnitsvinter medføre en ekstra omkostning på 2,9 mio. kr. Såfremt der i den aktuelle vinter havde været dobbelt så mange traktorer, ville det have resulteret i en ekstra omkostning på i alt 5,1 mio. kr. Det er forvaltningens vurdering, at det ikke er trafikikkerhedsmæssigt forsvarligt at nedprioritere vintertjenesten på B-vejene for at flytte yderligere ressourcer til cykelstierne. Og C-vejene er så lavt prioriterede i dag, at besparelsen ved at nedprioritere disse yderligere vil være så beskedne, at det ikke vil kunne bidrage til en yderligere forbedring af forholdene på cykelstierne.

Det er Vintertjenestens vurdering, at cyklisternes oplevelse af mangelfuld snerydning ofte beror på en manglende forventningsafstemning. Derfor vil Vintertjenesten i den kommende vintersæson have fokus på endnu bedre information til byens cyklister om rydning på cykelstierne.

Snerydning af cykelstier i parker

Der udføres kun snerydning og saltning på de cykelstier i parkerne, der er en del af det overordnede cykelstinet, som fx de gennemgående cykelstier i Fælledparken, Vigerslevparken og omkring Damhussøen. Teknik- og Miljøforvaltningens Center for Park og Natur har dog i vintersæsonen 2009/10 ekstraordinært udført snerydning på stierne omkring Utterslev Mose.

Saltning

Vintertjenesten bruger primært almindeligt vejsalt (NaCl) som tømiddel. Den hårde vinter resulterede fra midten af januar og frem til begyndelsen af marts i saltmangel. Vintertjenesten blev derfor nødt til at prioritere indsatsen og reducere forbruget af vejsalt. Ved beskedne snemængder kan man normalt salte sneen væk. Saltmanglen betød derfor indsættelse af omkostningstungt snerydningsmateriel.

Under saltmanglen blev der i perioden generelt kun udført saltning på cykelstierne i byen samt de store indfaldsveje, dog med reduceret saltdosering. På det øvrige vejnet og på gangarealer, som Vintertjenesten har ansvaret for, blev der kun sneryddet, hvorfor der i perioder opstod glat føre.

På Østre Allé har Vintertjenesten i sæsonen 2009/10 iværksat et 3-årigt fuldskalaforsøg med anvendelsen af alternative tømidler, hvor der udspredes kalium formiat, som er langt mere skånsomt over for vej beplantningen. Ulempen er dog, at det er ca. 20 gange dyrere end almindeligt vejsalt. I Vintersæsonen 2009/10 er der anvendt ca. 1 mio. kr. til at glatførebekæmpe på Østre Allé. Inden forsøgets opstart er der investeret i to saltspredere til i alt ca. 0,2 mio. kr. og et tankanlæg til ca. 0,15 mio. kr.

Vintertjenesten anvender ikke grus til glatførebekæmpelse, da grus kun har effekt, hvis det udspredes på fastkørt sne. Endvidere kræver grus en anden type spredere, da doseringen skal være ca. 5 gange højere end doseringen af salt. Da grus koster ca. det samme som vejsalt, vil brugen af grus medføre en 5-dobling af omkostningerne i forhold til vejsalt, samt omkostninger til bortfejning af grus på vejarealerne og opslugning fra vejbrønde (miljøfarligt affald).

Økonomi

Den hårde vinter har medført et merforbrug på Vinteren i størrelsesordenen 11 mio. kr. Se bilag 3.

Som konsekvens af den forventede budgetoverskridelse har Vintertjenesten udskudt planlagte materielinvesteringer svarende til 2 mio. kr., hvoraf 1 mio. kr. dækker ekstra omkostninger til reparation og vedligeholdelse af materiel og 1 mio. kr. anvendes til reduktion af den forventede budgetoverskridelse.

Den hårde vinter vil tillige medføre øgede omkostninger til vejvedligeholdelse, da de mange dage med frostvejr har givet ekstraordinært mange huller i vejbelægningerne.

Videre proces

Københavns Kommune er en af Danmarks største vejbestyrelser, men har et af de mindste saltdepoter. Vintertjenesten undersøger derfor muligheden for etablering af et fjernlager med saltreserver. I den kommende sæson forventer Vintertjenesten desuden at introducere GPS-styret spredning, som betyder, at saltsprederen automatisk indstilles efter position, og hermed forventes en yderligere optimering af saltforbruget.

I forbindelse med vintersæsonen 2010/11 vil Vintertjenesten desuden styrke fokus på, at grundejerne bliver informeret om deres pligt til at rydde sne og bekæmpe glat føre.

Hjalte Aaberg

/Signe Skovgaard

bilag

[Bilag 1 - Oversigt over snemængder og udkald](#)

[Bilag 2 - Vintertjenesten i Teknik- og Miljøforvaltningen](#)

[Bilag 3 - Budget 2010 Vintertjenesten](#)

